

DIENOS „BE PATYČIŲ 2023“

Visą kovo mėnesį lopšelyje-darželyje „Šarkelė“ didelis dėmesys buvo skirtas veikloms, kurių tikslas išmokti atpažinti pyktį, džiaugsmą, baimę ir kitus jausmus bei juos tiksliai įvardinti, padėti vaikams susidoroti su apėmusiu pykčiu, mokytis taikiai spręsti kilusius konfliktus, ugdyti gebėjimą išvengti patyčių, įtraukiant vaikus į bendrą veiklą. Pamokėlėje-diskusijoje „Kas yra žeminantis elgesys ir patyčios?“ priešmokyklinių grupių ugdytiniai vaidybiniame žaidime „Du ožiukai ant lieptelio“ atskleidė, kad geriausias būdas spręsti kilusius nesusipratimus – draugiškas pokalbis. Pasiaiškinome, ar vaikai moka naudotis įvairiais nusiramino būdais, ar ieško pagalbos, kai jiems liūdna ir patys negali suprasti kilusio konflikto priežasčių ir rasti priimtina sprendimą. Mokėmės, kaip galima taikiai įveikti kilusius nesutarimus, aiškinomės, kaip svarbu su patikimais ir artimais suaugusiais dalintis savo išgyvenimais ir neslėpti rūpesčių, kaip reikia kalbėtis ir išsakyti visas bėdas tiems, kurie gali vaikui padėti: šeimos nariams, pedagogams, specialistams. Aptarėme demonstruotą vaizdo medžiagą apie patyčias, paveikslus apie nusiramino būdus ir džiaugsmą teikiančias veiklas. Vaikai dalijosi pasakojimais apie savo patirtis, susidūrus su smurto apraiškomis. Džiugu, kad daugelis žino, koks yra tinkamas ir priimtinas elgesys ir kokio reikėtų vengti.

Edukacinėje pamokėlėje „Žodžiai, auginantys draugystę“ vaikai papasakojo apie savijautą, kuri aplanko, kai šypsosi vienas kitam, kai padeda draugui įveikti nesėkmę, kaip malonu sveikintis, dėkoti, pasidalinti kuo nors su kitu. Ne taip malonu, kai tenka atsiprašyti dėl savo klaidų ar netinkamo elgesio, bet tai labai svarbu, jei norime išsaugoti draugystę. Daugiausia pasisakiusių vaikų teigė, kad žino ir vartoja visus „stebuklingus“ žodžius, kad mielai padeda nuskriaustam draugui, ypač jei kažkas sugriaua jo pastatytą pilį, nuramina, jei šis liūdi. Jie pasidalijo mintimis apie paguodos ir nuraminimo žodžius ir veiksmus. Gera žinoti, kad tikra draugystė kartais tęsiasi visą žmogaus gyvenimą.

Pamokėlėje „Patyčių keliami jausmai ir ką su jais daryti“ drauge su ugdytiniais prisiminėme, kokį elgesį mes vadiname patyčiomis. Vaikams pasiūlyta papasakoti kokią nors situaciją, kuomet bendraamžis jį pažemino, pasišaipė iš jo ar kitaip netinkamai pasielgė ir prisiminti, kaip jie tuo metu jautėsi, pasikalbėti apie tai, kaip jaučiasi vaikas, iš kurio tyčiojamasi, kaip jaučiasi patyčias stebintys vaikai? Pamokėlės dalyviai pripažino, kad jautėsi liūdni, prislėgti, nenorėjo kalbėtis. Išsiaiškinome, kad labai svarbu savo išgyvenimais dėl patyčių pasidalinti su žmogumi, kuriuo pasitiki. Tai galėtų būti tėvai, seneliai, kiti suaugę giminaičiai, o darželyje – grupės mokytoja, jos padėjėja ar kitas pedagogas, specialistas. Šie asmenys visada padės įveikti vaikui iškilusius rūpesčius, svarbu – juos atskleisti. Būtina atskirti patyčias nuo patarimų, perspėjimų, pamokymų, kuriais paprastai dalijasi vyresni žmonės. Vaikai išgirdo keletą „piktų“ bei „pamokomų“ istorijų, kurias simbolizavo akmuo ir obuolys. Daugelį istorijų ugdytiniai atpažino ir lengvai pasirinko jų simbolius, dėl kai kurių mielai diskutavo ir nusprendė, kad, jei pamokomoje istorijoje dalyvauja skriaudėjas, tai galima kalbėti ir apie patyčias.

Ugdytiniai žino, kad kartais aplanko ir pyktis, ir baimė, ir nerimas, kad neįmanoma visuomet džiaugtis, bet galima išmokti gyventi be pykčio ir kitiems daromų skriaudų. Svarbiausia, kad visi grupės vaikai to siektų, būtų paslaugūs, dėmesingi, kad laikytųsi grupės elgesio taisyklių. Net ir mažais žingsneliais eidami, galime pasiekti užsibrėžto tikslo. Kai kurie net žino auksinę elgesio taisyklę: „Elkitės su kitais taip, kaip norėtumėte, kad jie elgtųsi su jumis.“ „Patyčios – ne mums!“, - sako priešmokyklinių „Dagiliukų“ ir „Pingvinukų“ bei ikimokyklinių „Kregždučių“ ir „Pelėdžiukų“ vaikai. Šį ketinimą gražiai pademonstravo akcija „Piešiu draugo portretą“, kurioje mažieji nudžiugino spalvingais ir įdomiais kūrybiniais darbais. „Kregždučių“ ir „Pingvinukų“ kūriniai išeksponuoti darželio erdvėse, tad kviečiame aplankyti parodėles, kurias parengė mokytojos Rasutė ir Sima.

Nuoširdi padėka vaikams, dalyvavusiems veiklose ir visoms grupių pedagogėms, prisidėjusioms prie vaikų sąmoningumo didinimo. Žinoma, patyčių prevencijos veiklos nesibaigia kovą, dirbame visus mokslo metus diena dienon, kad mūsų darželyje būtų saugu ir malonu mokytis, žaisti, sportuoti, muzikuoti, kad puoselėtume bičiulystės ir bendruomeniškumo daigus.

Socialinė pedagogė Nijolė Majerienė